

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) KOMPETENZA SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
ANTONIO MICALLEF TRIGONA**

Seduta tas-26 ta' Novembru, 2002

Citazzjoni Numru. 18/1989/1

Citazzjoni .nru 18/1989

Loreta mart Joseph Borg u l-istess Joseph Borg bhala
amministratur tal-beni parafernali ta' martu l-imsemmija
Loreta Borg

vs

Carmela armla ta' Antonio Buttigieg

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni tal-atturi li ippremettew:

Illi l-attrici hi proprjetarja ta' bicca art li qabel kienet kamra
fi Triq il-Gnien, Ghajnsielem, Ghawdex, numru wiehed,
bil-gjardina annessa maghha ta' xi elfejn mija u wiehed u
hamsin pied kwadru annessa minn nofsinhar u kollox

imiss tramuntana mal-imsemmija triq u ma' beni ta' Guzepp Xerri, Ivant ma' beni tal-Kappillanija ta' Ghajnsielem, nofsinhar ma' beni ta' Pawlu Debono u punent ma' beni ta' Marija Cordina illum ghand il-konvenuta u ma' beni ta' Gusepp Xerri liema fond kien gie trasferit lill-attrici Loreta Borg permezz ta' att ta' donazzjoni atti Nutar Dottor Joseph Cauchi tal-14 ta' Awissu 1948 (dok.A) bil-patt u kundizzjoni li l-attrici kellha thalli passagg tal-wisgha ta' 43 pulzier biex id-donanti jidhlu minn fuq Triq il-Gnien ghad-dar ta' abitazzjoni taghhom li tigi fuq in-nofsinhar tal-beni ta' Guzepp Xerri;

Illi l-attrici fil-fatt waqqghet il-kamra fuq imsemmija u iccircondat il-proprjeta taghha permezz ta' hitan gholjin izda halliet il-passagg kif kien stipulat fl-att tad-donazzjoni u l-konvenuta illum tinsab tokkupa l-bqija tal-fond li qabel kien jappartjeni lill-konjugi Salvu u Maria Cordina, u parti mhल्ली lill-istess konvenuta b'titolu ta' legat u in parti in forza ta' pretenzjoni dubbjuza tal-istess konvenuta li pero' sal-lum ghad ma gietx kontestata;

Illi dan l-ahhar il-konvenuta qabdet u ghalqet il-passagg permezz ta' bieb ta' aluminium, ccangat l-art tal-passagg permezz ta' madum u ghaddiet il-kanni tad-drenagg u ta' l-ilma minn go l-istess passagg u dana kollu bi vjolazzjoni tad-drittijiet ta' proprjeta tal-attrici Loreta Borg;

Illi l-attrici permezz ta' ittra ufficjali tat-30 ta' Dicembru 1988 interpellat lill-konvenuta sabiex taqla' u tnehhi dawk l-ostakoli u hwejjeg ohra li ghamlet minghajr dritt fil-passagg tal-attrici;

TALBU ghaliex ma ghandhiex il-Qorti:

1. tikkundanna lill-konvenuta sabiex fi zmien qasir u perentorju li jigi lilha prefiss taqla' u tnehhi l-kanen ta' l-ilma u tad-drenagg u kull kannha ohra kif ukoll il-paviment tal-madum li hija ghamlet fil-passagg ta' 43 pulzier fuq imsemmi kif ukoll taqla' l-bieb li ghamlet fil-faccata tal-istess passagg u thallih a liberu disposizzjoni tal-attrici;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. fin-nuqqas jigu l-istess atturi awtorizzati jghamli dan kollu u cioe' inehhu l-kanen, il-paviment u l-bieb li hemm fil-passagg fuq imsemmi taht id-direzzjoni ta' perit nominandi kollu a spejjez tal-konvenuta.

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-ittra ufficjali tat-30 ta' Dicembru 1988 kollha kontra l-konvenuta li tibqa' minn issa mharrka ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti, l-lista tax-xhieda u d-dokument anness;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta li eccepjet

1. illi t-talbiet attrici huma infondati fid-dritt u fil-fatt stante li l-fatti mhumix dawk imsemmija mill-attrici fic-citazzjoni;

2. Salvi eccezzjonijiet ohra fid-dritt u fil-fatt.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti u l-lista tax-xhieda;

Ezaminat il-provi;

Rat l-atti u d-dokumenti kollha;

Ikkunsidrat:

Illi l-fond in kwistjoni kien gja meritu ta' kawza ohra deciza minn din il-Qorti differentement preseduta fit-13 ta' Lulju 1979 (fol.89 et seq). Inter alia intqal f'dik is-sentenza illi "l-atturi [konvenuti f'din il-kawza] huma proprjetarji ta' 1, Garden Street, Ghajnsielem, imholli lilhom bit-testment tal-genituri taghhom tad-19 ta' Novembru 1969 (dok.X fol.41[f'dik il-kawza]). Il-konvenuta hija proprjetarja ta' fond adjacenti ghal dak ta' l-atturi donat lilha mill-genituri taghha b'kuntratt tal-14 ta' Awissu 1948 (dok.X fol.21 [idem]). Kif jirrizulta miz-zewg atti msemmija l-atturi (illum konvenuti) ghandhom id-dritt ta' passagg mill-fond tal-konvenuta permezz ta' entrata li taghti minn Garden Street ghall-istess fond tal-atturi (illum konvenuti)".

Illi dan jirrizulta ben car anke lil din il- orti mill-attijiet fuq citati. Ghal fini ta' dan il-gudikat pero' dak li hu l-aktar rilevanti, fil-fehma tal-Qorti, hu l-kuntratt ta' donazzjoni (dok.A fol.6) li bih l-attrici Loreta mart Giuseppe Borg akkwistat b'donazzjoni minghand il-genituri taghha l-infraskritti beni, ossija, "kamra li qeghdha fl-imsemmi Ghajnsielem, fi Triq il-Gnien numru wiehed bil-gardina ta' xi elfejn mija u wiehed u hamsin pied kwadru annessa minn nofsinhar u kollox jmiss tramuntana mal-imsemija triq u ma' beni ta' Guzepp Xerri, Ivant beni tal-Kappillanija ta' Ghajnsielem, nofsinhar beni ta' Pawlu Debono u punent beni ohra ta' Maria Cordina mnejn l-oggett ta' dana l-att gie maqtugh u ma' beni ta' Giusepp Xerri..[bl-obbligu li] id-donatarja .. thalli passagg tal-wisa' ta' tlieta u erbghin pulzier biex id-donanti jidhlu minn fuq it-triq il-Gnien ghad-dar tal-abitazzjoni taghhom il-tigi fuq nofsinhar tal-beni ta' Giusepp Xerri, wisa ta' 43 pulzier li tkun ma' tul il-passagg kollu kif iddur mal-beni tal-istess Giusepp Xerri". Dan hu proprju il-passagg li dwaru l-atturi addixxew din il-Qorti sabiex il-konvenuta taqla' u tnehhi l-kanen ta' l-ilma u tad-drenagg u kull kanna ohra kif ukoll il-paviment li hija setghet ghamlet fil-passagg.

Illi meta xehdet il-konvenuta (fol.50 et seq) hi ammettiet li kienet isostitwit il-bieb tal-injam b'wiehed tal-aluminiju, li ksiet il-passagg bil-madum fejn qabel kien tas-siment, li ghaddiet id-drenagg minn taht l-art. Dwar il-kanen ta' l-ilma sostniet li kienu gja hemm. A propositu ta' dawn l-ahhar kanen xhieda imressqa mill-atturi stqarrew li fl-esekuzzjoni ta' xoghol ghall-konvenut, li kien jikkomprensi anke thammil, l-ebda kanen ta' kull xorta ma tfaccaw. Pero' u indipendentement minn kollox dan il-punt hu biss wiehed akkademiku ghaliex dak li hu verament rilevanti jikkoncerna jekk l-konvenuta kellhiex dritt li taghmel dak li ilmentaw bih l-atturi.

Illi l-konvenuta sostniet li l-passagg huwa taghha, li mhux proprjament il-kaz, kif jirrizulta mill-kuntratt ta' donazzjoni fuq citat. L-atturi gew imposti obbligu sabiex jaghmlu dan il-passagg, li fil-fatt ghamluh, u li anka l-Qorti li ddecidiet il-

Kopja Informali ta' Sentenza

kawza li ghalha saret referenza aktar 'il fuq, obiter, indikatu bhala "dritt ta' passagg" kif effettivamente hu.

Illi dwar jekk il-konvenuta kellhiex dritt taghmel dak li ammettiet li ghamlet, ossija, il-kanen tad-drenagg u, ghall-grazzja ta' l-argument kwalsiasi kanna ohra, wkoll il-paviment, assolutament ma jirrizultax li kien hemm jew ukoll hemm xi ostakolu li l-konvenuta kienet projbita li taghmilhom. Harsa lejn l-Artikolu 470 et seq tal-Kap 16 ghandu jikkonferma dan. L-atturi kellhom se mai jippruvaw xi hsara giet b'daqstant ikkagunata lis-servitu, fejn u kif l-istess xoghlijiet kienu ingurzi ghalihom, jew jekk minhabba l-imsemmija xoghlijiet is-servitu giet reza aktar oneruza. Dawn il-fatturi ma jirrizultawx minn imkien b'konsegwenza li l-atturi jridu jissokkombu.

Inghad dan ghalhekk, il-Qorti qeghdha tiddeciedi l-kawza billi tichad it-talbiet tal-atturi bl-ispejjez kontra taghhom.

(ft.) A. Micallef Trigona
Magistrat

(ft.) Maureen Xuereb
D/Registratur

Vera kopja

Ghar-Registratur

-----TMIEM-----